

Iz pedagoške teorije i prakse

UDK: 374:371.12
(497.526) 37.018.43
Stručni rad

Nina Horvat

eTwinning portal - alat profesionalnog razvoja odgojitelja

Sažetak

Profesionalni razvoj odgojitelja do nedavno je bio najviše vezan za područja pedagogije, psihologije, sociologije te drugih srodnih znanosti. S obzirom na to da je kompetentnost učitelja/odgojitelja razvojna kategorija te ju uvelike određuje i spremnost na cjeloživotno učenje (Slunjski i sur., 2006) nužno je da odgojitelji razvijaju i kompetencije koje nisu usko vezane za gore navedene discipline kako bi mogli zadovoljiti nove potrebe i načine učenja djece. Suvremeno doba traži od odgojitelja nove vještine za razvijanje novih, modernijih strategija planiranja odgojno-obrazovnog rada, poput vještina snalaženja s informatičkom tehnologijom te razvoj digitalnih kompetencija. eTwinning, kao odgojno-obrazovni portal, jedan je od alata koji odgojitelji mogu koristiti kako bi unaprijedili rad s djecom i sustručnjacima. Povezivanjem s drugim praktičarima iz različitih dijelova Europe, upoznavanjem s različitim pristupima odgoju i obrazovanju predškolske djece, kao i upoznavanjem različitih kultura, odgojitelji dolaze u situacije u kojima propituju svoj odgojno-obrazovni rad te dodatno promišljaju o implicitnoj pedagogiji u odnosu na dijete. Cilj ovog rada je prikazati kako je stjecanje novih znanja i vještina korištenjem portala eTwinning utjecalo na moj profesionalni razvoj i obogatilo moj svakodnevni rad s djecom.

Ključne riječi: digitalne kompetencije; odgojno-obrazovni rad; profesionalno usavršavanje; suradničko učenje

Uvod

Uključivanjem na eTwinning platformu odgojitelj postaje dio zajednice za škole u Europi. To mu nudi nove mogućnosti za daljnji profesionalni razvoj te „otvara vrata” dodatnom promišljanju o odgojno-obrazovnoj praksi koju provodi u ustanovi u kojoj djeluje. Prema informacijama koje nudi Europska platforma za školsko obrazovanje (European School Education Platform, 2021-2022), eTwinning „utjelovljuje metodologiju, pedagoški pristup, zajednicu praktičara i platformu koja omogućuje inovacije, komunikaciju i suradnju”. Iz istog izvora saznajemo da je eTwinning višejezična platforma besplatna za sve korisnike na kojoj se mogu pratiti novosti iz obrazovanja te pronaći resursi koji pomažu u osmišljavanju vlastitih aktivnosti. Također, odgojitelji mogu upoznati Erasmus+ program i financiranje istog, stručno se usavršavati na različitim seminarima i tečajevima nastalim u suradnji s mrežnim čvorištem EU Academy te komunicirati, surađivati i razvijati projekte s potvrđenim članovima eTwinning zajednice.

Novi član zajednice koji je zainteresiran za suradnju s drugim članovima ne mora nužno odmah krenuti u razvijanje projekata. Portal mu nudi mogućnosti pregleda projekata i radova koji su dobili oznake kvalitete kao i mogućnosti otkrivanja različitih ideja odgojitelja iz cijele Europe koji mogu pomoći u promišljanju i stvaranju budućih projekata u radu s djecom i odraslima, te nudi podršku u ostvarivanju istih. Uključivanjem u zajednicu odgojitelj ima mogućnost razmjene znanja, ideja i iskustva s drugim odgojiteljima i stručnim suradnici-

ma. Također, može steći uvid u funkcioniranje predškolskog odgoja u drugim zemljama, upoznati kurikulume kojima se vode te sagledati druge perspektive i stavove o odgoju djece.

Povezivanjem i interakcijom s odgojiteljima diljem Europe odgojitelji jačaju motivaciju za usavršavanje stranih jezika, usavršavanje digitalnih kompetencija, upoznavanje drugih kultura, profesionalno usavršavanje te obogaćivanje kurikuluma skupine u kojoj rade.

Prema eTwinning izvješću iz 2019. Godine, u kojem je sudjelovalo više od 10 000 eTwinera, sudjelovanje u eTwinningu ima značajan utjecaj na razvoj individualnih vještina učitelja/odgojitelja te razvoj njihove prakse. Najveći utjecaj eTwinninga ispitanici vide u razvoju projektnog načina učenja, usavršavanju tehnoloških znanja potrebnih za podučavanje, boljoj procjeni međupredmetnih vještina, razvoju vještina suradnje s drugim učiteljima te sposobnost odabira ispravne strategije podučavanja u bilo kojoj situaciji.

U zaključku istog izvješća navodi se podatak koji govori o pozitivnom učinku na dubljim razinama kao što su razvoj osjećaja identiteta, rast povjerenja u vlastite sposobnosti, njegovanje građanskih kompetencija na nacionalnoj i europskoj razini te kretanje prema većoj sposobnosti razumijevanja i suočavanja sa složenošću multikulturalizma i društvenih promjena.

Osobno iskustvo

S portalom eTwinning prvi put susrela sam se na seminaru u organizaciji Agencije za mobilnost prije desetak godina na kojem se govorilo se o projektima, suradnji s odgojiteljima iz razli-

čitih dijelova Europe, putovanjima. Informacije koje sam saznala motivirale su me na daljnje promišljanje o načinima stručnog usavršavanja povezivanjem s odgojiteljima iz Europe. Prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2015, str. 58) „spremnost odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića na prihvaćanje novih oblika profesionalnog učenja podrazumijeva kontinuirani proces istraživanja i zajedničkog učenja svih stručnih djelatnika ustanove”.

Slunjski (2016, str. 10) napominje da je na putu prema razvoju nove i kvalitetne prakse ustanova ta koja mora osigurati „resurse nužne za ostvarivanje promjene, osigurati priliku izgrađivanja zajedničke vizije djelatnika te ih osnaživati na preuzimanje inicijative, nuditi im odgovarajuću asistenciju te ih usmjeravati k prepoznavanju i rješavanju problema”. Radom u ustanovi u kojoj se odgojitelji potiču na promišljanje, edukaciju i profesionalni razvoj ponovno dolazim u kontakt s eTwinning projektima na edukaciji koju vodi pedagoginja vrtića u Zagrebu te se 2016. godine uključujem u eTwinning zajednicu. U početku sam samo istraživala mogućnosti portala i pronalazila ideje za projekte. Prvi projekt u kojem sam sudjelovala pokrenula je psihologinja iz Poljske. Projekt se zvao „Show us your kindergarten”, tj. „Pokaži nam svoj vrtić”, kojemu je bio cilj uvid u prostorno-materijalno okruženje vrtića, najčešćih igara i pjesama koje provodimo s djecom te tradiciju i kulturu zemlje u kojoj se nalazimo koristeći fotografije ili kratke filmove. Sudjelovanje u projektu odvijalo se prikazivanjem kvalitetne odgojno-obrazovne praksa vrtića te je partnerima na projektu predstavljen Nacionalni kurikulum ranog i predškol-

skog odgoja i obrazovanja Republike Hrvatske kao suvremeni teorijski okvir za razvoj i kvalitativne promjene u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. Kao dio projekta izrađena je ppt prezentacija o dječjem vrtiću, pri čemu smo se koristili fotografijama prostorno-materijalnog konteksta i aktivnosti s djecom. Iako je projekt prekinut od strane partnera prije završetka postavljenih ciljeva, donio je razne dobrobiti u radu s djecom u vrtiću. Osvijestio nam je mogućnosti korištenja IKT alata u odgojno-obrazovnom radu te je uskoro nastao Kraći program za razvoj digitalnih kompetencija odobren od Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Godine 2016. uključila sam se u projekt „Little artist” ili „Mali umjetnik”, unutar kojeg je nastao film o bajci Crvenkapici. Djeca su samostalno izradila kulise i lutke te interpretirala bajku na svoj način. Posebnost ove aktivnosti očitovala se i u tome što su se u nju uključila djeca koja do tada nisu aktivno sudjelovala u aktivnostima koje su se odvijale u vrtiću.

Projekt „Friends with nature”, tj. „Prijatelji prirode” utječe na moje daljnje proučavanje mogućnosti na eTwinningu. U ovaj projekt uključila sam se s radnom kolegicom s ciljem usavršavanja komunikacije na engleskom jeziku te daljnjeg razvoja digitalnih kompetencija. Uključivanjem u ovaj projekt shvatile smo da je potrebna organizacija i podjela zadataka svim članovima projekta kako bi projekt uspio. Sam projekt utjecao je na motivaciju i angažman cijelog kolektiva vrtića. Zajedničkim snagama napravili smo vrt i posadili raznovrsno povrće, djeca su aktivno pratila rast biljaka te su brinula o biljkama i vrtu, osnažena je suradnja s obiteljima djece te suradnja s osobljem iz kuhinje koje

je u dječje obroke uvrstilo povrće uzgojeno u vrtu vrtića.

Nakon promjene radnog mjesta zaposlila sam se u vrtiću u kojem je eTwinning uobičajeni profesionalni alat odgojitelja za dijeljenje znanja i iskustava odgojno-obrazovne prakse te provođenje zajedničkih projekata, eTwinning dobiva novo značenje. Većina kolegica članovi su eTwinning zajednice, rade različite projekte i povezuju ih sa svojim radom u skupinama, projektima skupina te integriranim programima koje provode. U vrtiću u nekoliko navrata dolaze odgojitelji iz različitih dijelova Europe na Job shadowing (promatranje rada odgojitelja), nekoliko kolegica putuje u različite dijelove Europe kako bi sudjelovalo na različitim edukacijama i radionicama, vrtić organizira seminare kako bi promovirao svoj rad na projektima, rade se izložbe, surađuje se s lokalnom zajednicom, uključuju se roditelji u različite aktivnosti. S obzirom na to da je okolina u kojoj sam radila bila izrazito motivirana za rad, i moja motivacija bila je na visokoj razini. Projekti u koje sam se uključivala osnažili su me u provođenju različitih aktivnosti s djecom rane dobi poput poticanja rane pismenosti ili tjelesnog i psihomotoričkog razvoja.

Prelaskom u Dječji vrtić Bjelovar uključujem se u projekt „My rhythm...my world” ili „Moj ritam...moj svijet” 2020. godine. Inicijatori su ovog projekta kolegice iz Turske. Cilj projekta bio je upoznati djecu s Orffovim instrumentarijem te glazbom, plesom, ritmom, dramaturgijom i improvizacijom omogućiti djeci izražavanje putem pokreta. S obzirom na iskustvo partnerica u organizaciji različitih projekata redovito su nas poticale na korištenje

različitih aplikacija i digitalnih programa. Svaki mjesec aktivnosti koje su bile planirane prezentirane su u novim, drugim programima. Izazov projekta predstavljala je komunikacija na stranom jeziku te različiti stavovi, uvjerenja i načela o odgojno-obrazovnom radu s djecom. Usprkos tome, brojnim videopozivima putem Zooma, izmjenjivanjem poruka putem WhatsApp aplikacije te suradnjom s osobama van projekta koje su nam pomagale u sporazumijevanju, uspijevamo postići zajedničke dogovore oko planiranih aktivnosti. Projekt je uspješno završen, ciljevi projekta ostvareni su te je projekt dobio i Europsku oznaku kvalitete. Rad na ovom projektu pridonio je poboljšanju komunikacije i jačanju suradnje između mene i kolegica koje su se uključile u projekt, kao i drugih kolegica u kolektivu, jer važno mi je bilo uspostaviti povjerenje te otvorenu komunikaciju s kolegicama radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva kako u trenutnom projektu, tako i u budućim aktivnostima.

U zadnjem projektu u kojem sam sudjelovala pod nazivom „You feel...I feel”, tj. „Ti osjećaš...ja osjećam” aktivno se uključilo 47 članova eTwinning zajednice. Ciljevi projekta uključuju prepoznavanje osnovnih emocija, razumijevanje vlastitih i tuđih emocija, usvajanje socijalno prihvatljivih načina nošenja s različitim emocijama, razvijanje empatije, razvoj samoregulacije osjećaja i ponašanja te kreiranje okoline koja podržava djetetovo izražavanje emocija. U projekt se uključujem kako bih osnažila svoje vještine u radu s djecom od četiri godine. Sve češće se u radu susrećemo s djecom koja imaju poteškoće u prepoznavanju i regulaciji emocija te je važno da odgojitelj razvije različite strategije kako bi im pomogao savladati različite probleme i oja-

čati njihove kompetencije. Kao prednost sudjelovanja u projektu može se navesti maksimalna razina autonomije u planiranju i provedbi pojedinih etapa projekta, aktivnosti te odabiru materijala. To je proisteklo iz kvalitetne organizacije cijelog tima, prihvatanja prijedloga za aktivnosti sudionika na projektu te korištenjem raznih kanala komunikacije. Nedostatak je pak što je odgovornost za pravovremeno i kvalitetno postizanje zadanih ciljeva isključivo na osobi koja se uključila u projekt. Kako bi se ti nedostaci umanjili, poželjno je uključiti više odgojitelja iz kolektiva s kojima se mogu refleksivnom praksom planirati aktivnosti u radu s djecom. I ovaj projekt dobiva oznaku kvalitete te nam je to potvrda da i dalje sudjelujemo u sličnim aktivnostima.

Što dalje?

Dobiti oznaku kvalitete za rad na projektu kod odgojitelja potiče samopouzdanje, daje mu potvrdu da razmišlja i dalje u smjeru profesionalnog razvoja, odnosno kako biti bolji odgojitelj, kako bolje slušati, vidjeti i čuti djecu s kojim radi. Biti odgojitelj znači usavršavati svoje kompetencije, znanja i vještine kako bi osigurao kvalitetnu okolinu za učenje djece te im otvorio mogućnosti za razvoj svih potencijala.

Smatram da mi je uključenje u eTwinning zajednicu omogućilo uvid u dosadašnje znanje engleskog jezika te pružilo mogućnost za napredovanje koristeći ga redovito u govoru i pismu. Također, svoje digitalne kompetencije osnažila sam koristeći raznu informacijsko-komunikacijsku tehnologiju u odgojno-obrazovnom radu s djecom, odgojiteljima i roditeljima. Spoznala

sam da je važno surađivati, razmjenjivati ideje i znanja sa svim dionicima projekta kako bih usavršila svoje komunikacijske vještine i otvorenu komunikaciju.

eTwinning projekti doprinijeli su mom profesionalnom razvoju, obogatili moja dosadašnja znanja i potaknuli da o svojoj odgojno-obrazovnoj praksi promišljam, da isprobavam i istražujem. U mojem budućem radu sigurno će se naći još projekata, onih u koje ću se uključiti, i onih koje ću sama organizirati. Nadam se da će moje sudjelovanje potaknuti i druge kolegice na uključivanje u projekte te da će na taj način i one ostvariti slične dobrobiti u oblikovanju svog profesionalnog identiteta.

Literatura

Gillera, A. (2019). eTwinning in an era of change - Impact on teachers' practice, skills, and professional development opportunities, as reported by eTwinners. Preuzeto s interneta <https://op.europa.eu/oportal-service/download-handler?identifier=ec3d40df-538e-11ea-aece-01aa-75ed71a1&format=pdf&language=en&productionSystem=cellar&part=>

Europska platforma za školsko obrazovanje i usluge koje nudi (2021-2022). Preuzeto s interneta <https://school-education.ec.europa.eu/hr/about>

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2015). Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta. Preuzeto s interneta <https://mzo.gov.hr/UserDocsIma>

ges/dokumenti/Obrazovanje/Predskolski/
Nacionalni%20kurikulum%20za%20rani%20
i%20predskolski%20odgoj%20i%20obrazova-
nje%20NN%2005-2015.pdf

Slunjski, E. i sur. (2016). Izvan okvira 2: Pro-
mjena. Zagreb: Element.

Slunjski, E., Šagud, M., Brajša-Žganec, A.
(2006): Kompetencije odgojitelja u vrtiću – or-
ganizacija koja uči. Preuzeto s interneta [https://
hrcak.srce.hr/file/205377](https://hrcak.srce.hr/file/205377)

Summary

eTwinning portal - a tool for professional development of educators

Until recently, the professional development of educators was mostly related to pedagogy, psychology, sociology, and other related scientific fields. Given that the teacher's competence is of developmental category, largely determined by the readiness for lifelong learning (Slunjski et al., 2006), educators must develop competencies that are not closely related to the aforementioned disciplines to be able to meet children's new needs and ways of learning. Modern times require educators to acquire new skills to develop new, more modern strategies for planning educational work, such as information technology skills and developing digital competencies. As an educational portal, eTwinning is one of the tools that educators can use to improve their work with children and fellow experts. By connecting with other European educators, getting acquainted with different approaches to the upbringing and education of preschool children, as well as getting to know different cultures, educators can question their educational work and further reflect on implicit pedagogy concerning the child. This paper aims to show how the acquisition of new knowledge and skills using the eTwinning portal has affected the author's professional development and enriched their everyday work with children.

Keywords: *digital competencies, educational work, professional development, collaborative learning*